

[Thoft]

område findes alternative planer for det tilfælde, at vi skulle sige nej til NATO-kommando, nej til forstærkninger eller nej til atomvåben? Findes der ikke det, så er folketinget jo i realiteten bundet fuldstændig på hænder og fødder og har ikke det frie valg, som regeringen påstår folketinget har.

Disse ting håber vi at vi vil få besvaret i denne debat.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Regeringen har gennem de seneste folketingssamlinger gentagne gange haft lejlighed til at gøre rede for dansk atomvåbenpolitik, også i relation til enhedskommandoen og forstærkningsaftalerne med vore allierede. Regeringen har endvidere i samme forbindelse svaret på en lang række spørgsmål både her i folketingssalen og i udvalg, navnlig i forsvarsudvalget, hvor forsvarsministeren har været til samråd, så der er altså her tale om spørgsmål, som ikke mindst på spørgernes initiativ i de seneste år har været grundigt vendt og drøftet her i tinget.

NATOs strategi bygger som bekendt på tanken om det fleksible gensvar. Afskrækkelsesvirkningen i denne strategi ligger netop deri, at gensvaret er fleksibelt. Det vil sige, at et angreb nok vil blive søgt imødegået på det lavest mulige niveau, men at angriberen aldrig kan vide sig sikker på, at han kan begrænse konflikten til et niveau, hvor han har overvægt. Muligheden af som en sidste udvej at indsætte atomvåben på det lavest tænkelige niveau er en nødvendig del af denne strategi. Den er nødvendig, så længe Warszawa-pagtens overlegenhed på det konventionelle område varer ved. Men man skal huske på, at det er helt og aldeles op til Warszawa-pagtlandene, om der udvikler sig sådan en konflikt. Intet angreb – intet gensvar, for NATO er som bekendt en forsvarsalliance. Det er, som om der er mange, der ofte glemmer dette i hele denne debat.

Som forsvarsministeren sagde i sin redegørelse her i tinget den 15. marts i år, ville et ensidigt dansk nej til atomvåben under alle omstændigheder bringe os i afgørende modstrid med NATOs strategi. Konsekvensen måtte være, at Danmark næppe ville være i stand til fortsat at deltage i og drage fordel af det integrerede militære samarbejde i NA-

TO. Samarbejdet mellem danske og tyske styrker i enhedskommandoen ville næppe heller være praktisk gennemførligt, og en omlægning af hele kommandostrukturen i NATOs nordregion måtte ses som en nærliggende følge.

Hvad angår modtagelsen af forstærkninger til forsvaret af dansk område, påpegede forsvarsministeren videre, at et ensidigt og fuldstændigt dansk forhåndsafkald på atomvåben ville betyde, at de allierede styrker ikke i Danmark kunne operere efter det samme strategiske koncept som andre steder i alliancen. Selv om det ikke er muligt på forhånd i detaljer at forudsige vore allieredes reaktion på sådan en udvikling, må det stå helt klart, at den ville sætte afgørende spørgsmålstegn ved forstærkningspolitikken over for Danmark og dermed ved en central forudsætning for dansk forsvar overhovedet.

Som bekendt har skiftende regeringer siden 1957, herunder også den nuværende, tilkendegivet, at Danmark ikke ønsker at modtage atomvåben på sit territorium under de nuværende omstændigheder, det vil sige i fremtid. Dette danske forbehold har som det tilsvarende norske været accepteret af vore alliancepartnere og har ikke stået i vejen for vores deltagelse i det integrerede militære samarbejde og i alliancens strategiske planlægning. Forstærkninger kan kun tilføres Danmark efter anmodning fra eller godkendelse af den danske regering, som er forpligtet til at inddrage folketinget forud for en sådan beslutning. Modtagelse af atomvåben i Danmark vil heller ikke kunne ske uden regeringens samtykke efter forelæggelse for folketinget.

Jeg vil gerne til slut fremhæve den brede tilslutning til vort fortsatte tilhørsforhold til NATO både i folketinget og i befolkningen. Det er efter regeringens opfattelse vigtigt at holde fast ved, at den nuværende internationale politiske situation ikke tilsiger nogen omfattende ændring i grundlaget for dansk sikkerhedspolitik. For regeringen hersker der videre ingen tvivl om, at Danmark ikke skal gå enegang i forhold til sine NATO-partnere i disse spørgsmål, men at vi selvsagt inden for alliancen og i fuld solidaritet med vore alliancepartnere skal arbejde for en række danske synspunkter, som bl.a. er fastlagt gennem folketingets vedtagelser.